

TÄHEKE

NR. 1

1977

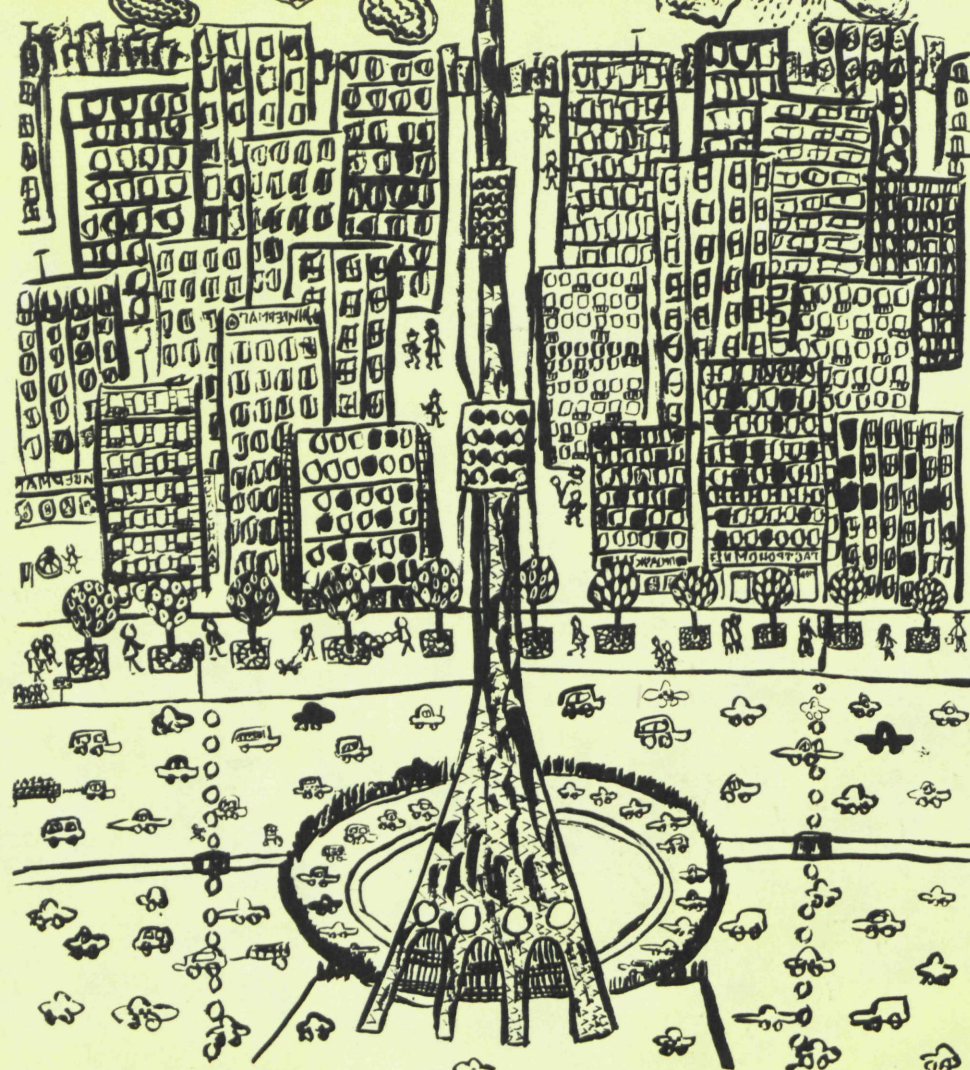
Sel aastal tähistab meie kodumaa Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 60. aastapäeva. See on pidupäevaks venelastele ja lätlastele, usbekkidele ja armeenlastele, eestlastele ja ukrainlastele, tatarlastele ja valgevenelastele — kõigile NSV Liidu rahvastele. Tänavu leiad «Teeme lahti postipauna» lehekülgedelt erinevast rahvusest laste joonistusi ja kirjutisi oma kodukohast, koolist ja sõpradest. Kindlasti on sul huvitav lugeda elust meie suurel kodumaal.

MINU KODU ON VOLGA KALDAL

Minu kodu on väga suure jõe kaldal. Selle jõe nimi on Volga. Volga on tuhandeid kilomeetreid pikk ja enamasti pole ühelt kaldalt teist nähagi. Volga voolab läbi paljude linnade: läbi Gorki, Kuibõševi, Saraatovi, Volgogradi ja ka läbi minu kodulinna Uljanovski. Uljanovsk on Lenini sünnilinn.

Meie linnast asub pool Volga paremal, pool vasakul kaldal. Paremal kaldal on Uljanovski vanalinn. Siin on minu kodu ja kool.

Uljanovski mõlemaid linnaosi ühendab pikk sild. Kui tahan uude linnaossa sõita, istun Pioneeride ja Koolinoorte Palee juures bussi ja veerand tunni pärast olen kohal. Üle Volga sõites näen ikka mõnd suurt reisi- või kaubalaeva kaugusesse eemaldumas. Pühapäeviti käime ema-isaga Volga kaldapealsel jalutamas. Sealt avaneb ilus vaade jõe ja linnale. Volga kaldapealne on linlaste armastatuid

«Meie televisioonimast» — joonistanud MASA JASTSENKO Moskvast

paiku. Suvel aga käime poistega ühtelugu jõkkeehitatud basseinis ujumas.

Volgat armastavad kõik, kes teda kas või üksainus kordki on näinud. Temast on palju laule tehtud ja teda kutsutakse hellitavalt emakeseks.

SERJOŽA BAŠMAKOV,

V. I. Lenini nimelise Uljanovski 1. Keskkooli
oktoobrilaps

MEIE TÄHES

Metsavahimajale lähenes üsna iseäralik rongkäik. Esimesel pilgul jäi mulje, nagu oleks talv äkki otsa saanud: tuisanud tee oli lehtpuupuhmaid täis. Alles tähelepanelikumal silmitsemisel sai selgeks, et neil puhmastel on suusad all ja nad lähenevad hoogsalt libisedes majale.

Kaseoru metsavahi nägu kiskus naerule. Tema teadis tulijaid. Veel eile oli linnast helistanud õpetaja Järv ja öelnud, et pühapäeval on oktoobrilapsed platsis.

Ja platsis olid nad tõesti. Iga suusataja oli endale selga sidunud lehtpuuviha, mõni koguni kaks. Sestap nad nii põõsaste moodi näisidki. Aga vihad olid pioneeridel juba suvel valmis tehtud. Nüüd tuldi neid metsaelanikele külakostiks tooma.

«Eks läki siis,» ütles metsavaht,

KÜLAKOSTI METSAELANIKELE

Illustreerinud VIRVE KOTKAS

kui saabunuist oli õues moodustunud käratsev kobar. «Ainult et ega vist minulgi tühjade kätega minna sobi...»

Suurisilmi vaatasid lapsed, kuidas taat endale suusad alla kinnitas ja kotiriidesse seotud tohutu heinasülemi selga upitas. Oma suurele koormale vaatamata liikus ta osavalt ja kiiresti. Metsaserval peatuti.

«Hakake nüüd söödavihtu puude külge kinnitama,» õpetas metsavaht. «Ainult mitte kõik ühte kohta. Ikka natuke vahet ja siis jälle! Nii saab mitmele perele.»

Järk-järgult vabanesid külakostitoojad kandamist.

«Oma koorma panen siia maha,» ütles metsavaht, kui nad olid väikele lagendikule jõudnud. Selle keskel seisis suure puuri moodi asi. Ainult sellel puuril olid jalad all. «See on söödasõim,» seletas õpetaja Järv. Sinna sõime metsavaht oma heinad puistaski. «Kes siin söömas käivad!» päris Arno.

«Eks vaadake lume pealt järele,» vastas metsavaht.

Sõime ümbruses oli lumi loomajälgi täis. Jänese omad tunti kohe ära. Need olid nagu rida kahekaupa asetatud hüüumärke. Suurte ja sügavate jälgede kohta

arvas Uudo, et küllap need kuu-
luvad põdrale. Siis aga avastas
Helge midagi hoopis kummalist
— metsa suundus korrapärane
rida jälgi. Need olid peaaegu
nagu põdral, ainult väiksemad.
Korraga jäljed kadusid ja nende
asemel ilmusid uued, eelmistest
sootuks sügavamad ja harvemad.
«Oi, siin on küll üks loom teise
ära söönud!» hüüatas Linda.
Metsavaht naeris.

«See on metskits. Algul astus ta
rahulikult, siis aga pistis põgene-
ma. Ja näe, seal on ka tema eh-
mataja!» Metsavaht osutas pea-
aegu nõorsirgele jäljereale.
«Siin on reinuvader liikunud!»
Veel palju jälgi nägid oktoobri-
lapsel lumel. Ja igapähe kohta
said nad seletuse, kes siin kõndi-
nud ja mis tal asja olnud.
«Kuidas küll te kõike seda lume
pealt näete!» küsis Arvo.

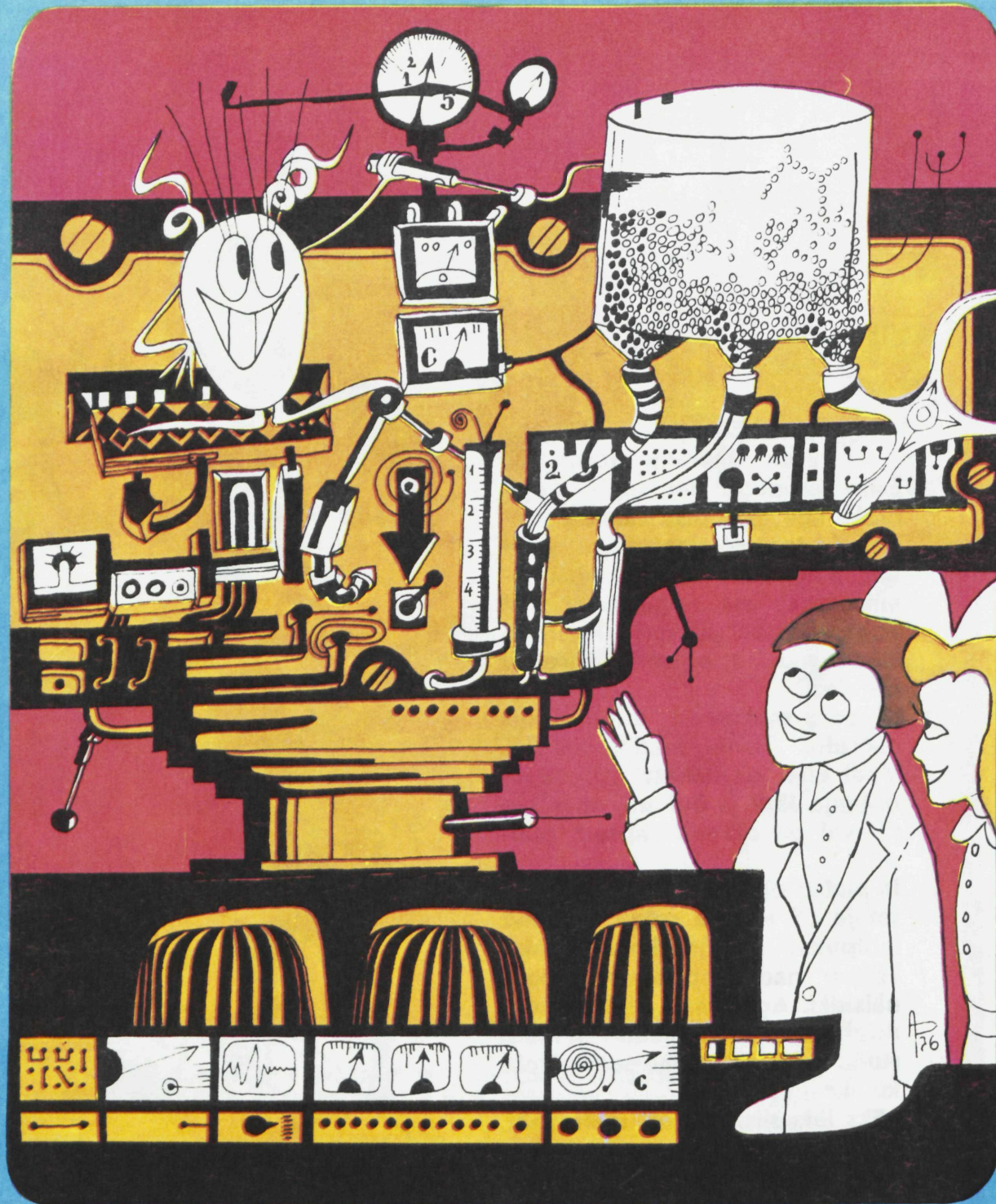
«Sellega on nagu raamatuga —
kui tähed selged, siis muudkui
loe,» ütles metsavaht.

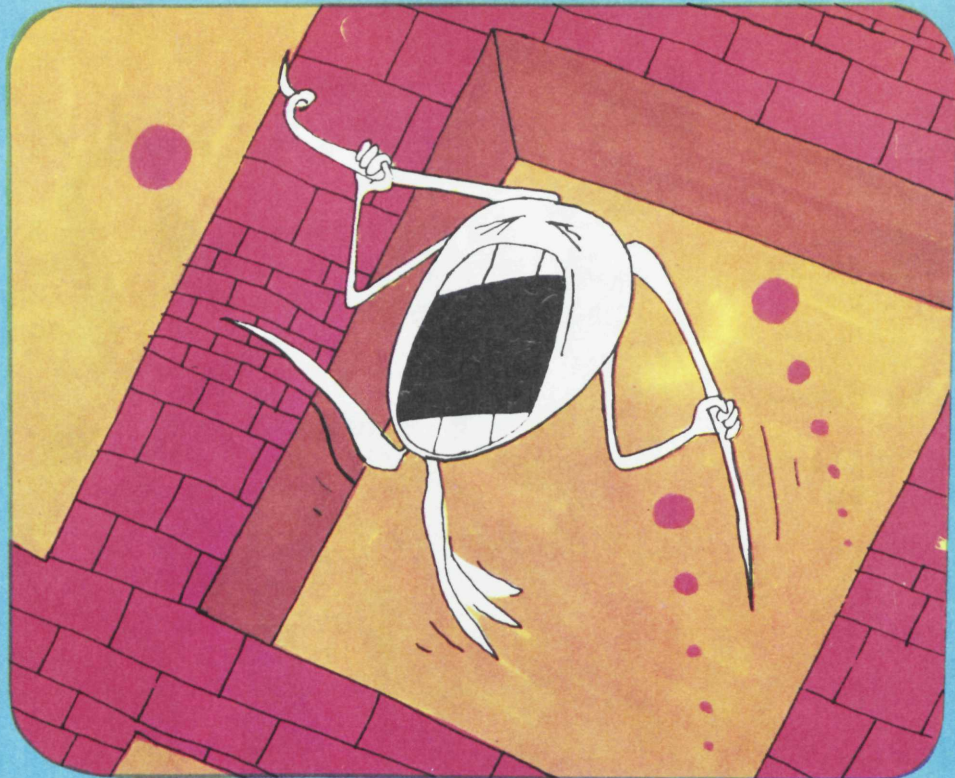
... Tagasiteel küsis Väino äkki:
«Ei tea, kas pioneeridel veel söö-
davihtu peaks olema?»

«Milleks sulle need!» huvitus
Arvo.

«Siis võiks tuleval pühapäeval
jälle metsa tulla,» arvas Väino.

OSKAR TANNER

VÄBRIKUS

Ühel jaanuarihommikul veeres koolimaja ette autobuss. Elju ja Ene ja Anne ja Eino ja Lembit — ja kes nad seal kõik olid — ootasidki juba, teisel klassil oli ekskursioonipäev. Bussijuhi kõrval mootorkattel lebas ilus kollane kiiver. Kui sõitma hakati, võttis õpetaja kiivri kätte. «Mis see on, teavad kindlasti kõik,» ütles õpetaja. «Aga kes teab, millest see tehtud on? Ja mis sellest materjalist lastele tehakse!» Eino tõstis ruttu käe püsti. «Õpetaja, õpetaja! Küsige mind. Mootorratturi kaitsekiiver on tehtud plastmassist. Aga lastele tehakse sellest materjalist kelke ja suuski ja kirbumängu ja . . .» Eino tõmbas hinge.

«Õpetaja, õpetaja, kas me nende tegemist lähemegi vaatama!» Nad läksid tõesti. Autobuss vuras Lasnamäe kõrgele kaldale. Seal asub «Salvo» vabriku plastmassitseh. Aga lapsed ei saanud veel vabrikuvärvast sissegi, kui kuulsid kedagi pahandamas. «Näe, näe, näe,» pirises kime hääl. «Ise lähevad ekskursioonile, aga sõber unustatakse lausahtlisse!» Vabrikuvärvava tõkkepuul istus Klaabu, nägu morn ja silmad krillis. Õnneks sai Klaabu solvumisest ruttu üle. «Hea ikka, et mul üks krimbel on ka magades teie jutule häälestatud,» ütles ta varsti lõbusalt. «Nüüd teadsin siia ette lennata.» Klaabu oli jõudnud juba omal käel ringi vaadata. Uhkust täis, näitas ta herneterast pool pisemat väikest valget mügarikku. «Seda kutsutakse graanuliks,» teatas ta tähtsalt. «Neist üin igasuguseid asju valmistataksegi.» Kas sa näe, Klaabul oli õigus, kui ta ütles, et kõiki lastele juba tuttavaid plastmassist asju tehakse väikestest valgetest terakestest. Sääraseid terakesi ehk graanuleid saadavad kaugetest vennasvabariikidest teised tehased. «Salvos» värvitakse need ära, pannakse pressi peal olevasse kastruli moodi kolusse ning sealt võtab siis press ise, nii kuidas tarvis. Seda, et press graanulid enne suurt surumist õige tuliseks teeb, seletas juba tsehhijuhataja, ja seda ka, miks pressimüraka küljes nii palju nupukesti ja mööduriistu on. Iga eseme jaoks peab press tegema erisugust survet. Nende nupukeste abil seatakse survetugevus ja surveaeg õigeks. Silmad suured, vaatasid lapsed pikka pressirida. «Tähendab iga press saab korraga ainult ühte asja pressida!» küsis Eino. «Ainult ühte,» kiitis tsehhijuhataja poissi taiplikkuse eest. «Ühte toodet, nagu meie ütleme.» «Aga kui seda ühte toodet enam tarvis ei ole!» «Siis pannakse pressi sisse uus vorm ja press hakkab teist toodet pressima.» Nüüd siis Elju ja Ene ja Anne ja Eino ja Lembit — ja kes nad seal kõik olid — teadsid, kuidas «Salvo» vabrikus plastmassist asju tehakse. Ja et kõige tähtsam on press, mis ise surub ja kuumutab, just nii palju kui tarvis. «On teil ehk veel mõni soov või küsimus?» küsis tsehhijuhataja külalisi ära saates. Näe, eks olnudki. Parajasti oli poodisaatmiseks valmis saanud suur kastitais hokimängijate kaitsekiivreid. «Kas võib, me proovime neid pähe!» küsis Lembit. Kes minut aega hiljem Katusepapi tänavasse juhtus, võis näha imelikku pilti. Plastmassitsehhi avatud aknal hüples väike munakujuline mehike, krimblid kõvasti pihku surutud, ja kiljus kuidas kõri võttis: «Šaibu, šaibu!»

KROKODILLI HAMMUSTUS

Kertu astus tõnnides mööda jalgrada. Ta oli väga pahane. Kõigepealt oli ta pahane ema peale, kellele täna oli jälle meelde tulnud, kui väga kasulik on süüa just tatraputru. Veel oli ta pahane isa peale, kes leidis, et Kertu mängunurk näeb välja, nagu oleks sealt torm üle käinud. Ja lõpuks oli Kertu veel pahane õde Riina peale, kellele Kertu õnnetused paistsid nalja tegevad.

Kertu jõudis väravani. Nutt kippus juba vaibuma ja sellest oli kahju, sest nii ei saagi keegi teada, et Kertule on ülekohut tehtud.

Tüdruk ronis aiale. Tänav oli tühi. Kuid siiski - sealt tuli üks tädi!

Kertu tõmbas ruttu suu kõverasse ja näe - jonnijoru tuli päris kenasti välja.

Tädi peatus. Kertu tõnnis ägedalt. Kohe-kohe küsib tädi, miks ta nutab, ja Kertu räägib talle oma kurva loo.

Tädi käitus aga hoopis kummaliselt. Ta kummardus Kertu kohale ja küsis sosinal: "Kas sind on krokodill hammustanud?"

Kertul läksid silmad üllatusest suureks. "Ei," pomises ta.

"Kui vana sa oled?" küsis võõras tädi.

"Viieaastane!"

"Noo, aga miks sa siis tõnnid?" imestas tädi. "Nii suured tüdrukud nutavad ju ainult siis, kui krokodill neid hammustab!"

"Siin pole üldse mingeid krokodille!" pahandas Kertu ja vedas suu kõveraks.

"Aga siis pole sul ju ka põhjust nutta!" naeratas tädi ja läks oma teed. Ka Kertu ronis aia otsast alla ja hakkas õige aegamisi toa poole astuma. Aeglaselt sellepärast, et tal oli paljust mõtelda: jonninutust, krokodillist ja kummalisest tädist.

ARVI SIIG

NINASARVIK

Kust ninasarvik sarve sai,
mis ninal tal kui sarvesai?
See sarvesaia moodi sarv
on ühe õppetunni arm.
Kui ninasarvik oli laps,
tal polnud sarve ninal.
Ta oli püsimatult kraps
ja hüüdis aina: "Mina!"
Ning toppis oma nina ta
siis iga pilu vahele
ja iga juu vahele,
niikaua kõikjal vahele,
kui ninapidi vahele
jäi ükskord ukse vahele.
Jäi pitsitusest tubli arm
ja kasvas armist tubli sarv.
Nüüd sind see ikka hoiatab
ning oma nina hoiad sa.
Sest saada ninasarvikuks
ei ole mingit tarvidust.

LEELO TUNGAL

LOOMAD

Sel loomal, kes hulgub öösel,
on nimeks ööloom.
Ühel loomal on ümber vöö - sel
nimeks on vööloom.
Loomaaias üks loom
paistab ablas,
teine loom aga arg, kolmas habras.
Mõni loom paistab kuri,
mõnel seljas on küür.
Ühel turris on turi,
teisel rind on kui müür.

Nende loomade juurest
poodi
ei tahaks ma minna
kuidagimoodi.
Aga memm ütleb:
"Zoopargi isekaim loom
on praegusel juhul
su iseloom!"

MUINASJUTT VEIDRAST VEDURIST

Kõik vedurid olid nagu vedurid ikka, ainult üks oli veidravõitu — see hilines alalõpmata. Veider vedur oli juba mitu korda ausõna andnud, et ta enam kunagi ei piilu kõrvale, aga ikka kordus vana lugu. Ühel ilusal päeval ütles jaamaülem talle õige karmilt: «Kui te veel

üks kord hiljaks jääte, siis...» Vedur sai otsemaid kõigest aru ja vilistas: «Ausõna, mitte kunagi enam!» Ja viimast korda jäadi veidrat vedurit uskuma.

«Puh-puh,» puhkis vedur mööda rööpaid minna. Ta märkas raudtee ääres varssa ja pidi just sellega juttu puhuma hakkama, kuid siis tuli talle meelde antud ausõna ja ta rühkis edasi. Kas oli kulunud vähe või palju aega, kes seda nüüd teab, aga vedur polnud tõega kõrvale piilunud, kohe mitte üht ainukestki korda.

Äkki kostis salust ööbiku laksutamist. Vana vedur ohkas, mõtles natuke ja keeras metsatukka.

Reisijad nägid aknast, et rong seisab

metsa vahel, ja tõstsid kära:

«Mis see siis olgu?! Me jääme ju hiljaks!»

«Seda'nd küll,» kostis vedur, «jaama ei jõua me tõesti õigeks ajaks. Aga kui me praegu ei kuula esimest ööbikut, siis jääme hiljaks kevade vastuvõtmisega, kallid reisijad. Sedasi võime veel kogu kevade maha magada.»

Mõni üritas küll vastu vaielda, ent targemad noogutasid nõusolevalt: «Veduril on õigus!»

Nõnda kuulasidki reisijad öö otsa ööbikut.

Alles hommikul sõideti edasi. Kas oli kulunud vähe või palju aega, kes seda nüüd täpselt teab, aga vedur ei piilunud enam kordagi kõrvale, tõesõna, mitte üks kord! Korraga tulvas metsast õrna aroomi. Vedur ohkas, mõtles natuke ja keeras puude vahele.

«Mis see siis tähendab!» pahandasid reisijad. «Sedaviisi jääme ju hiljaks!»

Ja jälle vastas vedur:

«Seda küll. Õigeks ajaks me enam ko-

REET KUDU

KLEIT

Nii ilusat kleiti polnud Total varem olnud. See sugust, mis on ülaltpoolt valge ja altpoolt roosa ja rinna peal kolme punase nõõbiga.

Kõik kodus ütlesid, et Total on ilus kleit. Tota tahtis, et veel keegi ütleks.

Õues kussutas Maia oma suurt nukku. Maial oli seljas punaste täppidega kollane kleit. See kleit oli

tal alati, kui ta õues mängis.

Tota ootas. Maia vaatas vilksti Tota kleiti, kuid ei oelnud midagi.

«Mul on uus kleit,» meenutas Tota.

Maia mässis oma nukku tekki ja oli vait.

«Mul on ilus kleit ja kolm punast nõõpi,» kinnitas Tota.

«Neid nõõpe ei märka keegi. Vaata, kui palju punaseid täppe minu kleidil on!» sähvas Maia ja pööras Totale selja.

hale ei jõua, aga kui me nüüd, kallid reisijad, jätame imetlemata esimesed piibelehed, siis jääb meil ju nägemata kogu suvi.»

Mõni reisija püüdis küll vastu toriseda, aga arukamad noogutasid:

«Veduril on õigus. Nüüd korjame piibelehti.»

Nii veetsidki reisijad päeva maikellu-kesi korjates.

Edasi sõideti alles õhtu eel. Kas oli kulunud vähe või palju aega, kes seda nüüd enam teab, aga vedur ei piilunud kordagi kõrvale, ausõna, mitte üks kord! Sedaviisi jõudis ta viimaks künka otsa. Ta heitis pilgu kaugusse ja peatus.

«Miks me's nüüd seisame!» imestasid reisijad. «Pole siin ei metsa ega lilli!» «Päike loojub,» vastas vedur. «Loojangutund. Kui me nüüd sellest ilma jääme, armsad reisijad, võime sedaviisi kogu elugi maha magada, sest iga päikeseloojang on ju kordumatu!»

Enam ei vaielnud keegi vastu. Kua

ja sõnatult jälgis auväärt reisiseltskond, kuidas päike metsa taha vajub, ja ootas üpris kannatlikult veduri teeleminesignaali.

Viimaks jõuti pärale. Inimesed tulid rongist maha, vedur aga puges peitu. «Nüüd nood ranged onud ja tädid lähuvad jaamaülemale kaebama,» mõtles ta.

Aga onud-tädid hoopis naeratasid ja sõnasid: «Aitäh sulle, armas vedur!» Jaamaülem ei jõudnud ära imestada: «Te jõudsite kohale ju tervelt kolm päeva hiljem!»

«Seda küll,» vastasid reisijad, «aga me oleksime võinud maha magada kogu kevade, kogu suve ja vaata et kogu elugi!»

Küllap sina, väike lugeja, oled juba taibanud mu muinasjutu mõtet. Mõnikord on ruttamine kurjast. Ära kiirusta mööda, kui juhtud nägema head ja ilusat!

Vene keelest tõlkinud ANTS PAIKRE

© «Paravozik». Kirjastus «Malõš», 1972

HELJO MÄND

SILLAD

Jõgi läheb sealt, kust tahab, ja lõikab tee katki. Temal on ükskõik, kas inimesed pääsevad üle või ei pääse. Siis tulevad sillaehitajad ja ehitavad jõe peale silla. Raudteele teevad raudsilla, maanteele kivisilla, külatee puusilla. Aga rajale ei tehtagi silda. Kust rada läheb, sinna pannakse vaid paar jämedat latti üle jõe. Selle silla nimi on purre. Kui ma purdele astun, hoian isa käest kinni.

Tota jooksis tuppa. Ema toas oli peeglilaua sahtlis kaks huulepulka. Heledam ja tumedam. Tota tegi täppe heledama punasega, tegi tumedamaga. Laike tuli suuremaid ja väiksemaid. Kõhul ja rinnal oli neid kobaras koos. Seal sirasid nad nagu punased tähed valges ja roosas taevas. Seljal täppe ei olnud, sinna Tota ei ulatunud.

«Nüüd peab Maia ometi mu kleiti kiitma,» mõtles Tota.

MIDA ON SELLEKS VAJA

ENE KIRJANIK
EMMA MOŠKOVSKAJA

KÕRVAD

Doktor, doktor,
mis me teeme,
kas me kõrvu peseme
või ei pese kõrvu me?

Ja kui pesta,
kuidas pesta?
Tihti või ehk
harvem pesta?

Vastab doktor:
tuleb pesta!

Vastab doktor:
hästi pesta!

Vastab doktor:
tihti pesta!

Pesta vaja iga päev!

Et kaklust alustada...

Et koera narritada...

Et tigatedalt hõigata

emale

sõnu, mis pole head...

Pole üldsegi enamat vaja
kui rumalat pead.

SEITSE SENTIMEETRIT

Mina muudkui lähen, lähen.

Mina lähen
pikemaks.

Seitsme sentimeetri võrra
suvega sain suuremaks.

Kleit mul sinnapaika jäigi...

Tähendab: me koos ei käigi!

Varrukad must maha jäävad,
käed neist välja kipuvad.

Tõlkinud MAIMU LINNAMÄGI
© Emma Moškovskaja,
«Vesjolõi magazin», 1968

PUNANE RAAMAT

Kui veel põlvpükstes ringi silkasin, oli meil linnaserval peenramaa — mõni vagu kartuleid, natuke porgandeid, sibulaid, peterselli, tilli ja lilli. Seda maad käisin siis ema kaasas kevaditi kaevamas, suviti rohimas ja sügiseti koristamas. Peenramaa taga kasvab Järve mets, ümberringi laius vesine heinamaa, kus krookusid konnad, möhitasid taevasikud ja kaeblesid kiivitajad.

Mets kasvab praegugi, aga peenramaa kohal seisab nüüd kompvekivabriku «Kalev» suur asfalteeritud õuega majamürakas. Kiivitajaid ja konni enam pole, sest kiivitajad ja konnad ei saa elada vabriku õuel, kus pole mätaid ega kraave ja aina sõidavad autod.

Seesama, mis sünnib meie kunagise peenramaa ümbrusega, sünnib tänapäeval kogu maailmas: sealt, kuhu on asunud inimene, hoiavad loomad ja linnud eemale. Või surevad sootuks välja. Nii on maailmas välja surnud mitusada liiki loomi ja taimi. Neid aga, kelle elu ja olemasolu on ohus, leidub veelgi enam.

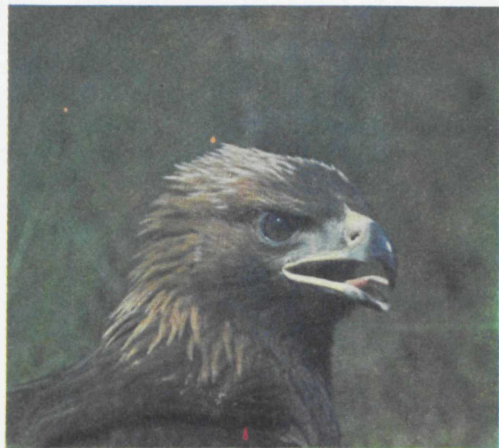
Nendest olenditest on koostatud nime-

kirjad. Hävimisohus looma- ja taime- liikide nimekirjad moodustavad mitmekoitelise raamatu, mida nimetatakse punaseks raamatuks. Punast raamatut hakati rahvusvahelise looduskaitse liidu poolt koostama juba ligi kolmkümmend aastat tagasi ja kümne aasta eest sai see valmis. Punane raamat on tehtud nii, et sinna saab lehti juurde panna. Lehti on viit värvi ja värvide järgi saab raamatu lehitseja teada, kui tõsine on lehele kantud loomaliigi olukord. Roheline on näiteks lootuse värv: need loomaliigid, keda on lootust hävingust päästa, kantakse niisiis roheliste lehtedele. Mustadele lehtedele aga tulevad need, kelle elu on eriti ohus.

Peale maailma punase raamatu on olemas veel eri riikide punased raamatud. Nõukogude Liidu «Punane raamat» näiteks valmis ülemöödunud aastal, eraldi Eesti loomade ja taimede kohta on praegu koostamisel.

*

Käesoleval aastal räägime «Tähekeses» Eestis elunevatest lindudest ja loomadest, kes on võetud looduskaitse alla.

KALJU- KOTKAS

Juuresoleval pildil näed kotkast. See on noor kaljukotkas. Kaljukotkaid on maailmas järel küll vähe, aga punase raamatu nimekirjades neid veel siiski ei ole. Kuid maailmas on kotkaliike, kes seisavad kirjas punase raamatu eri värvi lehtedel.

Kaljukotkaid elab ka Eestis. Neid pesitseb meil kümmekond paari. Kaljukotkas on suur ja vägev lind: kui tiivad laiali sirutab, saab ühe tiiva otsast teise tiiva otsa enam kui kaks meetrit. Teda nimetatakse isegi lindude kuningaks. Lindude kuninga kodu on mägedes. Et Eestis kaljumägesid ei ole, siis elunevad meie kaljukotkad rabades ja laantes, kus ehitavad pesa põlistele puudele. Sellepärast kutsuvad eestlased kaljukotkast ka laanekotkaks. Kaljukotka pesapaigad on vanad, mõned rohkem kui sada aastat. Kotkad ise nii vanaks ei ela. Vabas looduses elab kotkas umbes neljakümneaastaseks, ehk küll räägitakse ja kirjutatakse kaljukotkaist, kes puuris kuni üheksakümmend aastat vanaks elanud.

Kaljukotkas on röövlind. Tema jahisaagiks on jänesed, tuhkrud, rebased,

tedred ja mõtused, mõnikord teisedki suuremad või väiksemad loomad-linnud. Sellepärast kaljukotkast nii väheks ongi jäänud — jahimehed said ta peale saagi pärast kadedaks ja kui nägid, lasksid kotka maha. Nüüd kotkaid enam tappa ei tohi, sest nad kõik on looduskaitse all. Kes tapab, peab trahvi maksma. Mõnes riigis võidakse kaljukotka tapmise eest isegi vangi panna.

Kaljukotkast võid sa näha loomaaias. Selleks et näha kaljukotkast vabas looduses, tuleb palju matkata ja vaeva näha. Kõik inimesed ei tohigi kotkaste pesapaiku külastada. Tohivad ainult need, kellele Looduskaitse Valitsus annab selleks loa. Et ka need inimesed, kellel pole võimalik rabades ja kotkalaantes ringi luusida, võiksid näha, kuidas kotkapaar oma poega kasvatab, valmis ülemöödunud aastal looduseuurijate ja filmimeeste ühistööna Tallinna kinostuudios kaljukotkaste elust film. Filmi pealkiri on «Pesapaik». Kas oled seda filmi näinud?

Pildistanud FRED JÜSSI

FRED JÜSSI

VÄGA VÕIMAS TRAKTOR

Traktorid ei ole mingid imemasinad. Oled neid, nii suuri kui väikesi, küllalt uudistanud. Kuid niisuguseid masinaid, nagu on kõrvaloleval pildil, näed küll esimest korda.

Partei XXV kongressil otsustati, et kümnendal viisaastakul tuleb arendada võimsate traktorite tootmist. Volga ääres asuva Tšeboksarõ linna traktoritehase insenerid ja konstruktorid mõtlesidki välja masina T-330. See on võimas ja pealegi universaalne.

Mida tähendab T-330 ja universaalne! Täht T märgib, et see masin on traktor. Arv aga ütleb, et selle masina võimsus on 330 hobujõudu. Tähendab, traktoril on nii suur jõud, nagu on 330 hobusel ühtekokku. Ent sõna «universaalne» kinnitab, et selle masinaga saab teha paljusid erinevaid töid. Tuleb vaid traktori külge kinnitada vajalik seade. Vaata jälle kõrvalolevat pilti! Siin näed, mida võib universaalne T-330 teha.

Aga mida näitavad traktoripildi numbrid?

1. Seade töövahendi [näiteks mulda lükkava terashõlma] tõstmiseks või langetamiseks. 2. Juhtimispuult. 3. Mootori jahuti. 4. Veovõll. 5. Ventilatsioon. 6. Elektrisüsteem. 7. Mootor. 8. Roomiku käiguvõll. 9. Mootorkate. 10. ja 11. Kütuse- ja õlipaagid. 12. Traktori pööratisseade. 13. Käigukast. 14. Mõõduriistade puult. 15. Suruõhuseade.

Traktoreid T-330 kasutatakse ainult ehitustööl. Juba neid ongi kümnenda viisaastaku suurehitustel — Baikali—Amuuri raudtee rajamisel — ja ka kaugetel põhjaladel, kus külma on üheksa kuud aastas. Need traktorid võivad ju töötada kange pakasega ja tugeva tuulega, lumetuisus ning vihmavalangus. Juht istub laiade klaasakendega kabiinis ning tal on soe ja mugav. Aga juhiks ei saa igäüks, vaid ainult see, kes erikursustel õppinud masina kõiki seadmeid käsitsema. T-330 on praegu väga võimas traktor, kuid Tšeboksarõ traktoritehases hakatakse peagi tootma veelgi võimsamaid ehitusmasinaid — T-550. Nendel, nagu isegi mõistad, on juba 550 hobuse jõud.

EINO TALI

SEADMED,
MILLEGA T-330
VÕIB TÖÖTADA

PÖÖRLEVATE KOPPADEGA
EKSKAVAATOR

SKREEPER — PINNASE KAEVA-
MISEKS JA TASANDAMISEKS

KRAAVIADER

PINNASELAADIMISE KOPP

EES MAAPINNA
KOORIMISEKS
TERASKILP, TAGA
PINNASEKOBESTI

PINNASEPUUR

ÜHEKOPALINE
EKSKAVAATOR

TORUPAIGALDAMIS-
KRAANA

KRAANA

KALENDER LÕIKA JÄMEDAT ÄÄRJOONT
MÜDDA VÄLJA JA VOLDI VAHE-
JOOINI PIDI KUUDE KAUPA KOKKU.

SEE RIBA LIIMI MÄRTSIKUU VÄLISSEVA ALLA.

jaanuar

E	3	10	17	24	31
T	4	11	18	25	
K	5	12	19	26	
N	6	13	20	27	
R	7	14	21	28	
L	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30

veebruar

E	7	14	21	28	
T	1	8	15	22	
K	2	9	16	23	
N	3	10	17	24	
R	4	11	18	25	
L	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	

märts

E	7	14	21	28	
T	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
N	3	10	17	24	31
R	4	11	18	25	
L	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	

aprill

E	4	11	18	25	
T	5	12	19	26	
K	6	13	20	27	
N	7	14	21	28	
R	1	8	15	22	29
L	2	9	16	23	30
P	3	10	17	24	

mai

E	2	9	16	23	30
T	3	10	17	24	31
K	4	11	18	25	
N	5	12	19	26	
R	6	13	20	27	
L	7	14	21	28	
P	1	8	15	22	29

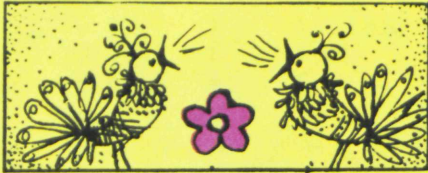

juuni

E	6	13	20	27	
T	7	14	21	28	
K	1	8	15	22	29
N	2	9	16	23	30
R	3	10	17	24	
L	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	

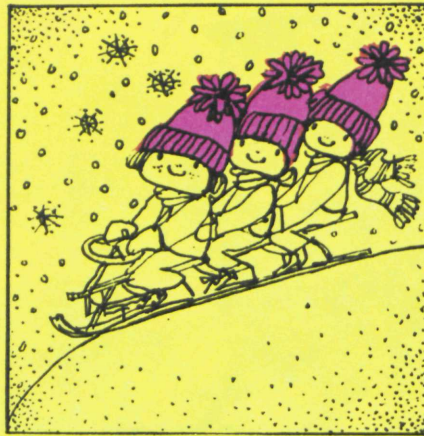
MÄRTS

- 8. rahvusvaheline naistepäev
- 20. kell 20.42 algab kevad
- 24.—27. üleliiduline laste ja noorsoo muusikanädal
- 25. lõpeb III õppeveerand, algab kevadine koolivaheaeg
- 27. rahvusvaheline teatripäev
- Kuu II poolel üleliiduline laste ja noorsoo raamatunädal

JUUNI

- 1. rahvusvaheline lastekaitsepäev
- 21. 37 aastat tagasi võttis Eesti töörahvas võimu enda kätte
- 21. kell 15.14 algab suvi
- 24. jaanipäev
- 25. algab aktsiooni «Solidaarsus» suveniiride ja käsitööde näitusmüük
- 27. juuni — 1. juuli. Eesti NSV koolinoorte IV laulu- ja tantsupeo eelproovid Tallinnas

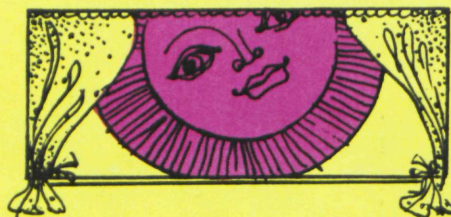

VEEBRUAR

- 8. noore kangelase päev
- 22. vastlapäev
- 23. Nõukogude armee ja sõjalaevastiku päev

MAI

- 1. töörahva rahvusvahelise solidaarsuse päev
- 5. ajakirjanduse päev
- 6.—8. noorte loodusesõprade vabariiklik kokkutulek
- 7. raadiopäev
- 9. võidupüha
- 19. V. I. Lenini nimelise Üleliidulise Pioneeriorganisatsiooni sünnipäev
- 31. lõpeb IV õppeveerand

JAANUAR

- 1. uusaasta
- 9. lõpeb talvine koolivaheaeg, algab III õppeveerand
- 23. jaan. 1924 üleliidulisele pioneeriorganisatsioonile anti V. I. Lenini nimi

APRILL

- 4. lõpeb kevadine koolivaheaeg, algab IV õppeveerand
- 12. kosmonautika päev
- 16.—22. oktoobrilaste nädal
- 22. V. I. Lenini sünniaastapäev
- Kuu II poolel õpilaste kevadised metsapäevad
- Kuu II poolel õpilaste ühiskonnakasuliku töö hoogtööpäeval

ARVA'ARA! ARVA'ARA! ARVA'ARA! ARVA'ARA!

vijakaupluses, lasketiirus, ujulas ja kinos. Leia teekon-
naks kõige lühem marsruut! Seejuures tuleb täita liik-
luseeskirju — ületada tänavaid ainult lubatud kohas!

Teel koolist klubbisse tuleb sul käia raamatukogus, posti-
kontoris, jalatsiparandustöökohas, leivakaupluses, kirja-
tarvete kaupluses, keemilise puhastuse töökojas, juur-

KIRJATARBED

KOHVIK

KOOL

KEEMILINE PUHASTUS

LEIB

TOIDUKAUBAD

POST
TELEGRAAF

KOHVIK

OZ-K

JALATSI-
PARANDUS

KELLA-
PARANDUS

USULA

RAAMATU-
KOGU

KLUBI

TIIR

JUURVILI

Joonistanud KARIN NIINEPUU

ELKNÕ Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 1 — 1977. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardi (peatoimetaja), H. Mänd, A. Piirma, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, tehniline toimetaja A. Aare, vanemkorrektor E. Orgmets. Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolilelu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; korrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 1. XII 1976. Trükkida antud 21. XII 1976. Trükiarv 68 000. Ofsetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2.65. MB-10811. Tellimise nr. 3933. EKP Keskmittee Kirjastuse trükkkoda, Tallinn 200 001, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel ENE PIKA
joonistus «Sõprusring».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Tallinn, 200 001, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101, Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ № 3933. Тираж 68 000.

Kuhu nüüd?

Koju!

Raamatud ranitsas,
viied vihikus.

Üks ilus lumine päev.

Tööpäev suurtele.

Koolipäev lastele.

Mängupäev mudilastele.

Päev raamatutega ranitsas,
päev viitega vihikus.

Üks ilus lumine päev.